

Dary Ducha svatého (11. lekce)

Úvodem chci čtenáři vřele doporučit knihu Reinholda Ulonsky „Duchovní dary v učení a praxi“. Na druhé straně si uvědomuji, že ne každý má možnost přečíst si místo kapitoly „Prvních kroků“ knihu. Proto mi odpusťte následnou stručnost spolu s nedokonalostí.

*Jsou rozdíly v darech milosti, ale tentýž Duch; jsou rozdíly v službách, ale tentýž Pán; a jsou rozdíly v působení, ale tentýž Bůh, který působí všechno ve všech. Každému je dáván projev Ducha **ke společnému prospěchu**. Neboť jednomu je skrze Ducha dáváno slovo moudrosti, jinému slovo poznání podle téhož Ducha; dalšímu víra v témž Duchu, jinému dary uzdravování v témž Duchu; jinému působení mocných činů, jinému prorocství, jinému rozlišování duchů, dalšímu druhy jazyků, jinému pak výklad jazyků. Avšak to všechno působí jeden a týž Duch, který rozděluje každému jednotlivě, jak sám chce. (1K 12,4-11 KMS)*

K čemu slouží duchovní dary? Jistě se dá uvést řada cílů, kterým mohou sloužit, ale nejdokonalejším shrnutím je jistě výše uvedený sedmý verš - používání těchto darů má sloužit ke společnému prospěchu. Takto pohlízejte na následující výčet:

Slovo moudrosti

Když jsem dříve vyučoval o tomto daru, brávil jsem si ku pomoci příklady z literatury. Celá léta jsem si neuvědomoval, že bych tento dar viděl fungovat v praxi. Až jednou: Seděli jsme na Radě církve a před námi ležel velký problém. Jeden z bratrů promluvil: „To je patová situace.“ Rozhostilo se ticho a deprese se začala rozlévat v srdcích snad všech přítomných. Tu se ozval senior naší oblasti: „Bratři, Bůh nezná patové situace!“ Najednou jsme si začali uvědomovat, že jsme se nechali oklamat. Toto slovo přišlo jako pramen čisté vody. A skutečně, téhož dne jsme našli řešení, které se později ukázalo jako správné.

Jsem přesvědčen, že tehdy promluvil sám Duch svatý skrze svůj dar - slovo moudrosti. Bylo přítomno dost inteligentních a schopných bratří, ale to nestačilo. Potřebovali jsme Boží zásah a ten přišel. Slovo moudrosti nestojí na naší inteligenci nebo znalostech - přichází nezávisle na nich, někdy dokonce navzdory jim - Boží moudrost neskonale převyšuje tu naši, lidskou.

Slovo poznání

Mnozí vyučují, že jde o zjevení skrytých věcí, které nám Duch svatý dává. Řekneme například člověku, jehož život neznáme, že mu určitý hřích brání v přístupu k Bohu. Reinhold Ulonska toto kvalifikuje jako prorocký dar a za slovo poznání označuje nadpřirozené pochopení, výklad Božího slova - Bible. Při takovém chápání budeme tento dar vidět v akci relativně často. Slýcháme pastýře a učitele vykládat Písmo a mnohdy jsou místa nám důvěrně známá náhle postavena do nového světla. Žaseme nad pravdami, které se nám odkrývají, a přitom jsme je měli celá léta před očima, a neviděli jsme je.

Slyšel jsem kázání o Danielovi a jeho třech družích. Vždycky jsem žasl nad odhodláním těchto tří, když se nechali raději uvrhnout do ohnivé pece, než aby projevili úctu falešnému Bohu. Ale v kázání bylo vyzvednuto něco jiného: Tito tři spolu s Danielem viděli vyvrácení Jeruzaléma, smrt a zotročení mnohých blízkých. Dokázali se však přes toto všechno přenést, přijmout tuto tragédii jako Boží vůli a začít znovu žít a sloužit, tentokrát v nepřátelském zajetí. Jak výstižné, jak realistické. Potvrzující úsloví zní: „Je těžší žít nežli zemřít“.

Dar víry

Každý z nás křesťanů „uvěřil“. Tím nebo oním způsobem žije vírou každý den. Zde se však jedná o dar, který dává něco víc. Někdy se hovoří o „víře, která hory přenáší“. Osobně si myslím, že „přenášení hor“ by spíše zahrnoval dar mocných činů. Když se však dívám do 11. kapitoly listu Židům, která mluví o mužích a ženách víry, spatřuji tuto víru spíše v naprostém vydání se Bohu, poslušnosti spojené s úžasnou vytrvalostí než v jednorázových zázračích ohromujících jejich svědky.

Proto se domnívám, že vidím tento dar v akci u některých starších bratří a sester, kteří se dokázali přenést přes pronásledování, prohry, útoky na své zdraví i rodiny a navzdory tomuto všemu vytrvali, zachovali víru a nepřestali Bohu sloužit ze všech svých sil.

Dar uzdravování

Křesťanům je zaslíbeno, že Bůh bude vyslyšet jejich modlitby za nemocné: *(Mk 16,17-18)* „Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět demony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“ Proto můžeme vidět v našich sborech ty, kdo jsou uzdraveni po modlitbách ať již „prostých“ křesťanů nebo starších, kteří s modlitbou mažou nemocného olejem, jak přikazuje ve svém listě apoštol Jakub.

Dar uzdravování, který je mezi dnešními křesťany vidět skutečně výjimečně, se projevuje na jiné úrovni. Skrze člověka s tímto darem jsou lidé uzdravováni v takovém procentu a tak mocným způsobem, že je pro tuto službu nemocnými přímo vyhledávan.

Dar působení mocných činů

Jako výsledek působení tohoto daru můžeme jmenovat vzkříšení z mrtvých, stvořitelské zázraky - nasycení zástupů Ježíšem několika chleby a rybami, nejrůznější fyzické projevy pod mocí Ducha svatého atd.

Dar proroctví

Mnozí lidé se domnívají, že proroctví je odhalení budoucnosti, které se následně ukáže jako pravdivé. Realita je taková, že proroctví odhalující budoucnost jsou v menšině oproti proroctvím, která plní jiný úkol. Čtete si starozákonní prorocké knihy a zjistíte, že jejich obsah odpovídá tomuto tvrzení.

Jaký účel tedy mají proroctví? *Ten však, kdo má prorocký dar, mluví k lidem pro jejich duchovní užitek, napomenutí i povzbuzení. (1K 14,3) Kdo však prorokuje, mluví lidem k budování, povzbuzení a útěše. (1K 14,3 KMS)* Obecně mají tedy proroctví účel trojí - budování posluchačů a tím zároveň společenství, napominání (spíše ve smyslu povzbuzení k nápravě než vyhrožování tresty) a potěšování.

Každé proroctví by mělo být rozsouzeno - *Z proroků ať promluví dva neb tři a ostatní ať to posuzují. (1K 14,29)* V žádném případě by proroctví neměla být přijímána automaticky, ať již proto, že pocházejí od člověka, který prorockým darem slouží již delší čas a osvědčil se, nebo proto, že se nám jeví, že na to není čas či vhodná atmosféra. Případné škody ze zanedbání rozsuzování si potom musíme přičíst jen sami sobě.

Proroctví by mělo splňovat minimálně tato **kritéria**:

Za prvé: Nesmí být v rozporu s celistvým chápáním a výkladem Písma. Duch svatý nikdy nebude popírat Boží slovo.

Za druhé: Mělo by být zařaditelné alespoň do jedné z výše uvedených kategorií - buď posluchače buduje, nebo konstruktivně napomíná a zároveň ukazuje cestu k nápravě nebo naopak potěšuje, povzbuzuje. Zajisté může zároveň plnit dvojitý i trojitý účel. Řeči plané, bezobsažné nebo naopak výhrůžky vedoucí k depresím aniž by poskytovaly východisko je potřeba rázně označit za proroctví falešné.

Za třetí: Žádné proroctví nelze hodnotit samo o sobě. Abychom je mohli správně zhodnotit, musíme jej včlenit do situace, do které přichází. Musíme zkoumat, zda se shoduje s celkovým svědectvím Ducha svatého, kterého se nám dostává. Konkrétním příkladem takového hodnocení je Agabovo proroctví k apoštolovi Pavlovi:

Když jsme tam byli několik dní, přišel z Judska prorok, jménem Agabos. Přišel k nám, vzal Pavlův opasek, svázal si jím nohy i ruce a řekl: „Toto praví Duch svatý: Muže, kterému patří tento opasek, židé v Jeruzalémě takto svážou a vydají pohanům.“ Když jsme to uslyšeli, prosili jsme my i tamější bratři Pavla, aby do Jeruzaléma nechodil. Ale on odpověděl: „Proč pláčete a působíte mi tím větší bolest? Vždyť já jsem připraven nejen nechat se svázat, nýbrž i zemřít v Jeruzalémě pro jméno Pána Ježíše!“ Protože se nedal přemluvit, přestali jsme naléhat a řekli jsme: „Děj se vůle Páně!“ Potom jsme se připravili na cestu a vydali se do Jeruzaléma. (Sk 21,10-15)

Všichni, kdo slyšeli Agabovo proroctví, se domnívali, že je varováním pro Pavla, aby do Jeruzaléma nechodil. Bylo to logické vysvětlení, které se nabízelo. Pouze Pavel toto proroctví konfrontoval s vnitřním svědectvím Ducha svatého, které mu ukazovalo, že je Boží vůlí, aby šel do Jeruzaléma, přestože jej tam čeká utrpení. Proto si správně vyložil proroctví ne jako varování, ale naopak potvrzení pro další cestu.

Dar rozlišování duchů

Slouží nám k rozpoznání duchovního pozadí určitého dění, jevu. Zda za ním stojí Duch svatý nebo naopak síly temnosti. V takovém hodnocení se může běžně uplatnit naše dobrá znalost Písma, zkušenost nebo inteligence a další schopnosti. Tento dar se ale uplatňuje většinou tam, kde toto vše nestačí případně totálně selhává.

Kdysi do našeho sboru přišel člověk duševně nemocný, který svým chováním narušoval shromáždění. V okamžiku, kdy jsem měl možnost se mu blíže věnovat, jsem poznal, že má dostatek soudnosti na to, aby se ve shromáždění choval pořádaně. Jeho duševní choroba mu však sloužila jen jako plášť pro to, aby svévolně ničil společenství křesťanů a byl přitom litován jako duševně nemocný, který za nic nemůže. Poté, co odmítl opustit shromáždění dobrovolně, jsem jej za pomoci dalších vyvedl před budovu. Po velice tvrdém slovním střetu, který následoval, se již vícekrát ve sboru neukázal. Později mi bratři z jiného města potvrdili, že v jejich sboru i sborech okolních způsobil spoustu zla. Hodnotili ho po delší zkušenosti jako jednoznačně démonicky posedlého, který si ovšem v tomto stavu libuje a není mu tudíž prakticky možné pomoci.

Jsem přesvědčen, že v daném případě mi nepomohla moje psychiatrická praxe ani dlouholetá práce pastýře. Tyto zkušenosti se totiž v daném okamžiku neměly objektivně o co opřít. Byl to dar rozeznání duchů, který umožnil rychlý a správný zásah a uchránil sbor od případné škody.

Dar jazyků, druhy jazyků

(V ekumenickém překladu nesprávně přeloženo „dar mluvit ve vytržení“.) O tomto daru jsme hovořili v minulé lekci jako o znamení křtu Duchem svatým. Má však i další významy:

Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkaním. (Ř 8,26) - Duch svatý se skrze nás přimlouvá tím nejlepším možným způsobem aniž bychom se na volbě předmětu modlitby a na modlitbě samotné vědomě podíleli. Nebo modlím-liť se jazykem, duch můj se modlí, ale mysl má bez užitku jest. (1K 14,14 kral.)

Kdo mluví jazykem, buduje sám sebe, ale kdo prorokuje, buduje církev. (1K 14,4 KMS) - Modlitba v jazycích nás vnitřně duchovně buduje. Vždycky si vzpomenu na bratra, který nás vyučoval o duchovních darech. Byl ředitelem biblické školy ve Švédsku. Líčil nám, jak ráno přichází do své pracovny a množství práce ležící na stole jej uvádí do deprese. Proto se začne procházet po své pracovně a necelou půl hodinu se modlí v jazycích. Za tu dobu je jeho duch natolik povzbuzen, že deprese zmizí a vystřídá ji optimismus a chuť do práce.

Modlitba v jazycích může být svědectvím pro nevěřící. Na jednu celocírkevní dovolenou jsme s manželkou pozvali svého nevěřícího přítele, který umí dobře anglicky. Při společném táboráku vedle něj stála naše sestřička Míša a plynně se modlila v jazycích. Když přešla do angličtiny, náš kamarád zvláště pozorně naslouchal. Po modlitbě se jí zeptal, kde se naučila anglicky. Ta zcela prostě odpověděla, že se anglicky v životě neučila, a tudíž anglicky nerozumí ani nemluví. Náš přítel nám tehdy řekl, že má o čem přemýšlet. Snad jej toto přemýšlení jednou dovede k Bohu samotnému.

Dar výkladu jazyků

Dává nám porozumět modlitbě v jazyku. Prostřednictvím výkladu můžeme přijmout prorocké slovo nebo i další požehnání. (Slyšel jsem duchovní písně, jejichž texty byly odposlouchány z výkladu písní zpívaných v jazycích.)

Již v minulé lekci jsme si řekli, že máme usilovat jak o křest Duchem svatým, tak o jeho dary. Přečti si 14. kapitolu 1. listu Korintským. Zde jsme vyzýváni, abychom o duchovní dary usilovali horlivě, zvláště pak jsou jmenovány dary jazyků, dar jejich výkladu a dar prorockví.

Jak máme zacházet s duchovními dary?

*Prorok přece ovládá svůj prorocký dar. (1K 14,32) Duchovet' pak proroků prorokům poddání jsou. (1K 14,32 kral.) - Zde je sice řeč jen o jednom z duchovních darů, ale totéž platí i na všech dalších osm - nejde o dění a projevy, které by nás ovládaly a my jim museli pasivně podléhat, ať se děje cokoli. Ten, který slouží darem, činí tak vždy s jasnou myslí (ne v nějakém deliriu) a může tedy naplňovat požadavek Písma z 1K 14,39-40: *A tak, bratři moji, horlivě se snažte prorokovat a nebraňte mluvit jazyky. Všechno ať se děje slušně a spořádaně.**

Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu. (1K 12,7) Mnohdy si lidé myslí, že musí svěřený duchovní dar používat tím nebo oním způsobem, protože jsou přesvědčeni, že Duch svatý si to přeje a oni ho nemohou zarmucovat. Je pravdou, že často je služba duchovními dary velice podivuhodná, ale přes její rozmanitost a překvapivost nemá nikdy popírat výše uvedené pravidlo. Někdy se například lidé domnívají, že když vprostřed kázání obdrží prorocké slovo, musí kazatele přerušit a podělit se o něj. Přitom stačí si jej zapamatovat nebo zapsat a po případné konzultaci se staršími jej přinést až po skončení kázání. Tak bychom mohli v příkladech pokračovat.

Právě pro duchovní povahu probíraných darů je častá tendence zaměřovat prostředek za cíl. Přečti si 13. kapitolu 1. listu Korintským. Apoštol Pavel nám v ní jasně ukazuje, že samotné dary neznamenaají vůbec nic. Teprve jejich správné používání v lásce přináší užitek.

Křesťané, kteří toto nechápou, se často chlubí duchovními dary, které obdrželi. Podobně by vypadal dělník, který by na začátku směny obdržel náradí a místo toho, aby se pustil do práce, by s ním začal mávat nad hlavou a chlubit se, co všechno dostal. Buďme moudří...